

Projekt Informační centra veřejných knihoven (ICEKNI)

Dne 31. května 1999 přijala vláda ČR koncepci Státní informační politiky, v níž se stát zavazuje podporovat zavádění informačních a komunikačních technologií pro poskytování veřejných informací a v jejímž rámci se vymezují mj. veřejné informační služby dvojího typu:

1. Veřejné informační služby prvního typu zajišťují veřejnosti právo na informace, které mají k dispozici státní orgány a orgány státní samosprávy a další subjekty, které rozhodují na základě zákona o právech a povinnostech občanů a právnických osob.
2. Veřejné informační služby druhého typu informačně zabezpečují potřeby uživatelské veřejnosti nejrůznějších kategorií z místních, regionálních, národních i mezinárodních zdrojů veřejných i privátních.

Zpřístupnění informací veřejné správy a veřejného sektoru je ekonomicky dostupné prostřednictvím internetu. Za

nejdemokratičtější prostředek lze považovat informační terminály, tj. zařízení umístěná na všeobecně dostupných a frekventovaných místech a umožňující za pomoci multimediálních technologií snadný a volný přístup k informacím. Počítá se - i vzhledem k zahraničním zkušenostem - s využitím veřejných knihoven jako osvědčených institucí pracujících s informačními zdroji. Aby síť veřejných knihoven mohla plnit svou roli při zajišťování veřejných informačních služeb, musí dojít ke komplexnímu vybavení celé sítě moderními komunikačními technologiemi. Státní informační systém může být plně funkční za předpokladu kompatibilního propojení sítě veřejných knihoven s jinými sítěmi.

Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR zpracoval projekt Informační centra veřejných knihoven (ICEKNI), jehož cílem je zajištění rovnoprávného přístupu občanů k informačním zdrojům prostřednictvím sítě veřejných knihoven včetně použití internetu. Třetí verze tohoto projektu byla v září 1999 předložena k připomínkování odborné veřejnosti.

Projekt vychází ze zákona č. 106/99 Sb., o svobodném přístupu k informacím, kde jsou knihovny uvedeny jako jedno z míst, kde je možné splnit povinnost zveřejnit informace z oblasti státních orgánů a orgánů územní samosprávy. Opírá se o srovnatelné zahraniční zkušenosti a vzory a formuluje z hlediska organizačního, finančního, personálního a technologického základní momenty postupného budování sítě informačních center veřejných knihoven podle jednotlivých typů knihoven.

Existují základní předpoklady k tomu, aby veřejné knihovny fungovaly jako kvalitní informační centra:

- a) stávající hustá síť veřejných knihoven,
- b) personální zabezpečení - zběhlost knihovníků v práci s informačními dokumenty a v komunikaci s uživateli,
- c) praxe ve vyhledávání, získávání a zprostředkovávání nejrůznějších informací z regionu působnosti knihoven,
- d) dostupnost knihovnických a informačních služeb veřejných knihoven,
- e) kooperace v síti veřejných knihoven,
- f) probíhající proces automatizace činnosti veřejných knihoven.

Projekt navrhuje zaměřit informační centra veřejných knihoven především na tyto funkce:

- a) zpřístupnění informací ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím,
- b) poskytování informačních služeb pro oblast vzdělávání a celoživotního vzdělávání občanů,
- c) poskytování informačních služeb podporujících právní vědomí občanů, oblast ekonomiky, obchodu a zaměstnanosti,
- d) poskytování regionálních informačních služeb občanům v oblasti cestovního ruchu,
- e) poskytování informačních služeb a informačních možností hendikepovaným občanům.

Projekt by měl být realizován ve třech etapách:

1. první etapa - všechny veřejné knihovny s profesionálními knihovníky (asi 800 knihoven) dovybavit technikou a personálně připravit pro plnění všech hlavních funkcí informačních center,

2. druhá etapa - zaměřit se na místa, kde fungují knihovny bez profesionálních knihovníků (využít dislokační a jiné propojení s místními úřady),
3. třetí etapa - dovybavit velké knihovny.

Do projektu jsou rovněž zapracovány předpokládané finanční náklady na jeho zajištění. Další detaily realizace projektu a administrativního postupu budou zpracovány podle výsledků jednání s Ministerstvem kultury ČR, Parlamentem ČR a Úřadem pro státní informační systém.

SKIP navrhuje přidělovat finanční prostředky po posouzení a doporučení projektovými komisemi s přihlédnutím nejen ke kvalitě projektu, ale i k míře finanční spoluúčasti regionu a případnému zainteresování soukromého sektoru. Pro předkládané projekty bude podrobně zpracována metodika a bude nutno splnit řadu standardů.

Pozn.: Plný text 3. verze ICEKNI je publikován v Bulletinu SKIP č. 3, 1999, s. 5-12.